

První pohlednutí za startem projektu Společné vzdělávání ve Velkých Hamrech

Nejprve si pojďme projekt, který realizujeme v naší škole jako partner města Velké Hamry, trochu představit.

Nastartovali jsme proces, který by měl zlepšit prostředí v naší škole pro každého žáka, umožnit mu, aby co nejlépe rozvíjel své schopnosti a dovednosti do úrovně, pro kterou má dispozice. Naším cílem je, aby z projektu měli prospěch všichni žáci, kteří chtějí.

Při plánování jsme se rozhodli, že chceme rozvíjet to, co má v naší škole již tradici, což jsou **volnočasové aktivity**, které škola poskytuje žákům zdarma. Dříve byl kladen důraz zejména sportovní kroužky, ty jsme samozřejmě zachovali a dál je provozujeme s podporou města. Nově jsme rozšířili nabídku o kroužky, které rozvíjí dovednosti, jež budou naši žáci potřebovat v budoucnu. Zaměřili jsme se zejména rozvoj komunikace a spolupráce. Bez těchto dovedností se jen velmi těžko budou žáci uplatňovat v budoucnu na trhu práce, navazovat a řešit vztahy, budovat přívětivé prostředí ve svém okolí.

Po důkladné přípravě byly kroužky začátkem října zahájeny. Celkem ve škole v rámci projektu děti navštěvují 8 volnočasových aktivit: Tvoříme školní časopis, Kroužek dokumentárního filmu, tři Diskuzní kluby pro různé věkové kategorie a tři kroužky Týmové spolupráce. Všechny kroužky probíhají 1x týdně v rozsahu 2 vyučovacích hodin, tj. 90 minut.

Důkazem, že jsme se vydali správnou cestou je někdy neochota dětí končit a jít už domů. V rámci osmi kroužků pracuje 100 žáků a z toho je 24 žáků s identifikovanými vzdělávacími potřebami. V kroužcích výborně spolupracují všichni bez ohledu na věk a sociální postavení rodin žáků.

K čemu je to dobré?

Již za velmi krátký čas jsou vidět pokroky u některých žáků - získávají sebedůvěru, vytvářejí vztahy napříč školními třídami, zajímají se o dění ve škole a svém okolí. Poznávají své učitele v jiné roli – v roli svých koučů, kteří je vedou, ale nenařizují. Těch, kteří jim ukazují cestu, podporují je v jejich nápadech a realizaci, ale nevnucují.

Druhou oblastí, kterou díky projektu můžeme systematicky ve škole rozvíjet, je **podpora selhávajícím žákům formou tzv. doučování**, které zajišťuje 8 lektorů z řad pedagogických pracovníků školy. V první fázi byli žáci vytipováni svými učiteli. Do budoucna se počítá i s iniciativou samotných žáků a jejich rodičů, aby si uměli o nabídnutou pomoc říci. U některých žáků jde o systematickou práci a v programu navštěvují doučování dvakrát i vícekrát týdně. Pod vedením lektorky probíhá také příprava na vyučování v rámci pobytu ve školní družině, kde si žáci mohou napsat domácí úkol, nechat si vysvětlit to, co jim není jasné. Lektorů mají k dispozici školní pomůcky. Doučování bylo zahájeno v polovině září a bude probíhat po celou dobu projektu, tj. po 3 školní roky. Doučování je pomocí, ale nemělo by být náhradou vlastní odpovědnosti za své vzdělávání. Této podpory mohou kdykoliv využít žáci i krátkodobě, například po delší nemoci, nebo není-li jim některé učivo jasné a potřebují pomoc dospělých.

Tento systém podpory je úspěšně využíván v různých vzdělávacích systémech v Evropě. Zde je příklad ze stáží ve finských školách: <http://inkluze.ujep.cz/files/priklady-dobre-praxe-oblasti-realizace-inkluzivniho-vzdelavani-reflexi-ucastniku-zahranicnich-stazi.pdf>

„Po domluvě s ředitelem školy má každý žák právo na doučování, které mají na starosti učitelé a pro žáky je opět bezplatné. Škola nabízí takové doučování právě proto, aby mohl každý žák zaznamenat i dílčí pokrok a zažít během vyučování pocit úspěchu.“ (str. 12)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Formu podpory a hlavně způsob jejího vyžádání ze strany žáků ocenili ve svých zprávách samotní účastníci. Líbí se mi, že o všem ve škole rozhoduje žák sám za sebe - volba předmětů, snaha o úlevy vzhledem k postižení apod. Žák musí projevit zájem a podle druhu a míry znevýhodnění.... Podpůrná opatření mohou být krátkodobá (týdny, měsíce) či dlouhodobá (roky) a mohou probíhat přímo ve třídě nebo mimo ní. (Mgr. V. F., ředitel ZŠ) Velmi se mi líbila skutečnost, že žáci si společně s rodiči žádají o podporu a nezneužívají toho. Děti jsou spoluzodpovědné za svoje vzdělání. (Mgr. M. H., zástupce ředitele ZŠ)“ (str. 12)

Přínos této aktivity bude vyhodnocován průběžně, ale již nyní je u některých žáků zaznamenán pokrok a zlepšení prospěchu, zejména v hlavních vyučovacích předmětech.

Za první dva měsíce realizace projektu byla zahájena i aktivita zaměřená na **podporu pedagogů**. Není třeba zastírat, že inkluzivní vzdělávání je pro učitele i ostatní pedagogy náročnější než učení v homogenní třídě. Na druhou stranu je třeba přijmout fakt, že učitel nemůže žít v minulosti, jeho role je v přítomnosti s pohledem do budoucna, učí dnešní děti a připravuje je na jejich profesní i osobní život v budoucnu. V současné době již neexistují a nebudou existovat homogenní třídy, pokud nebudeme uvažovat o gymnaziálním vzdělávání, ale ani tam to již dnes neplatí (přítomnost autistů, ADHD, či tělesně postižených není výjimkou). Každý žák je individuální osobnost se svými přednostmi a nedostatky, se svými potřebami. Dnes ani odborníci nedokáží s přesností předpovědět, jaké znalosti a dovednosti budou lidé potřebovat za nějakých 20 let. Prognostici předpovídají rozvoj umělé inteligence a její masovější využití. Je zřejmé, že některé profese, dnes i lukrativní, zaniknou a jiné budou potřeba více. Z toho vyplývá i tlak na změnu přístupu k výuce. Díky moderní medicíně se budeme dožívat vyššího věku, díky rychlému životnímu stylu bude přibývat a dle statistik již přibývá duševních chorob, depresí a jiných nemocí duše. To vše se již projevuje v dnešních školách. S přihlédnutím k tomuto kontextu se učitel neobejde bez odborné pomoci, podpory a vzdělávání.

První aktivitou zaměřenou na rozvoj tzv. měkkých dovedností - komunikaci, sebepoznání a seberozvoje byl dvoudenní **výjezd celého pedagogického sboru**. Výstupem mnohahodinové intenzivní práce s podporou experta bylo nastavení pěti základních pravidel komunikace mezi pedagogy. Byl upřesněn způsob přenosu informací uvnitř pedagogického sboru. Každý z účastníků si z tohoto setkání odnesl poznatky, které aplikuje ve své práci, a to nejen směrem ke kolegům, ale i k žákům. Cílem bylo také sjednotit postoj ve směřování celé školy a zapojit nové kolegy do společné práce. Akce jednoznačně přispěla ke zlepšení klimatu ve škole.

Na závěr si připomeňme citát české spisovatelky a překladatelky Hedy Kovály:

„Je-li každý začátek těžký, začátek těžkých věcí je ze všeho nejtěžší“

<https://citaty.net/vyhledavani/?h=za%C4%8D%C3%A1tek>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY